

Vabadus ja vastutus. RDA-st kollektiivinime normide näitel

Meelis Somelar

RaRa, 2021

Kirjepäev

29. november 2021

Deutsche Welle juhtum

y	008			160510 s 1928 gw 0 ger c
y	040			ErEHR best cErEHR
t	245	0	0	Jahrbuch der Deutschen Welle b1928
u	246	1	4	Jahrbuch der Deutschen Welle G.m.b.H.
p	260			Quakenbrück : bKleinert, c1928
r	300			167 lk. : bill.
b	710	2		Deutsche Welle
y	975			tMaimu 2016-05

Deutsche Welle juhtum

- 110 2# |aDeutsche Welle
- 110 2# |aDeutsche Welle (Berliin) 110 2# |aDeutsche Welle (Bonn)
- 110 2# |aDeutsche Welle (1924-1932) 110 2# |aDeutsche Welle (1953-)
- 110 2# |aDeutsche Welle (1924-1932) 110 2# |aDeutsche Welle

Deutsche Welle juhtum

MARC Leader		##### n z a 2 2 ##### n 4 5 0 0
y	008	210802 a z n n n a a b n
y	040	ErRR best cErRR erda
y	043	cde
y	046	s1924 t1932
a	110	2 Deutsche Welle (1924-1932)
n	670	Vikipeedia uhttps://en.wikipedia.org/wiki/Deutsche_Welle_GmbH
n	680	iWeimari vabariigi ajal Saksamaal tegutsenud ringhäälingukompanii. Alates aastast 1933 kandis nime Deutschlandsender GmbH.
y	950	KAO meelis 2021-11

MARC Leader		##### n z a 2 2 ##### n 4 5 0 0
y	008	210802 a z n n n a a b n
y	040	ErRR best cErRR erda
y	043	cde
y	046	s1953
a	110	2 Deutsche Welle
n	670	Vikipeedia uhttps://en.wikipedia.org/wiki/Deutsche_Welle
n	680	iSaksamaa riigi omanduses olev rahvusvahelisele turule suunatud ringhäälingufirma. Tema teenus on kättesaadav 30 keeles.
y	950	KAO meelis 2021-11

RDA ja AACR2

- AACR oli konstrueeritud olema abiks raamatukogutöötajale, RDA on loodud lõppkasutaja vajadusi silmas pidades
- RDA-l on palju kontrollitud sõnaloendeid (*vocabulary*). Samas väga vähesed neist on kinnised (nt 'sisu tüüp'; 'meedia tüüp'; 'infokandja tüüp')
- RDA pakub mitmetesse olukordadesse alternatiivseid juhiseid
- RDA teeb võimalikuks konkreetse töö eri trükkide, tõlgete, aga ka väljenduste grupeerimise, pakkumaks lõppkasutajale suuremat tähendust omavat andmeesitust

Kollektiivi eelisinime määramine

- Vana juhendi hierarhia kollektiivi eelisinime määramiseks:
 - teavikuis olev variant
 - ametlik nimi
 - leppenimi
- Uus juhend:
 - Eelisinimeks valige nimi mille järgi kollektiivi üldiselt tuntakse ja mida tema tähistamiseks kõige rohkem kasutatakse.

Eelisnime keeleline vorm

- Vana juhend:
 - Autoriregistris esineb kollektiivi nimi alati kollektiivi ametlikus töökeeles
- Uus juhend:
 - Vali eelisnimeks kollektiivi ametliku töökeeles variant
 - **Alternatiiv:** Kui üks teavikus esinevaist erikeelsetest (aga mitte töökeelsetest) vormidest on eesti- või inglisekeelne, võib eelisnimeks valida selle vormi. Mõlema nimevormi olemasolul tuleb eelistada eestikeelset varianti

Erinevad töökeeled

- Vana juhend:
 - Kui ametlikke töökeeli on mitu ja üks neist on eesti keel, kehtestatakse **normpealdis ka eestikeelsele** nimekujule, mida kasutatakse eestikeelsete teavikute kirjetes
- Uus juhend:
 - Autoriregistris on normpealdisi vaid üks

Seos märksõnaregistriga

- Vana juhend:
 - Märksõnaregistris kasutatakse reeglina alati kollektiivi eestikeelset nimekuju
- Uus juhend:
 - Kui võõrkeelse eelisnimega normikirje on vaja kopeerida ka märksõnaregistrisse ja olemas on kollektiivinime eestikeelne vaste, siis vormistatakse eestikeelne vaste äraviitena

Seos märksõnaregistriga (näide)

NORM.KOOD1		a	AUTORI REG.	NORM.KOOD2		a	VALMIS
MARC Leader		##### n z a 2 2 ##### n 4 5 0 0					
y	008			211111			a z n n n a a b n
y	040			ErRR best cErRR erda			
y	043			cus			
a	110	2		Library of Congress			
b	410	2		Kongressi Raamatukogu (Washington)			
b	410	2		USA Kongressi Raamatukogu			
b	410	2		Ameerika Ühendriikide Kongressi raamatukogu			
n	670			Raamatukogu kodulehekülg u https://www.loc.gov			
n	680			i USA Kongressi raamatukogu asub a-st 1800 Washingtonis Kapitoliumi künkal, maailma suurim raamatukogu.			
y	950			KAO meelis 2021-03			

Võimuorganid

- Vana juhend:
 - Otsest viidet keelele ei ole. Kasutatakse näiteid.
 - 710 1#|aРоссия.|bМинистерство юстиции
- Uus juhend:
 - Vormista kollektiivi nimi antud jurisdiktsiooni ametlikus keeles.
Samas jurisdiktsiooni nimi tuleb vormistada eestikeelsena!
 - 710 1#|aVenemaa.|bМинистерство юстиции
 - Sama kehtib nt saatkondade ja konsulaatide kohta

Lühendid

- Vana juhend:
 - ИМ.
- Uus juhend:
 - имени

Lisandunud väljad

- Väli 046 (kollektiiviga seotud daatumid)
 - 046 ## |s1924 |t1932
110 2# |aDeutsche Welle (1924-1932)
(Weimari vabariigi ajal Saksamaal tegutsenud ringhäälingukompanii)
- Väli 368 (kollektiivi tüüp)
 - 110 2# |aCoop Eesti
368 ## |ajaekaubandusühistu

Lisandunud väljad, järg

- Väli 370 (kollektiiviga seotud kohad)
 - 110 2# |aNokia (firma)
 - 370 ## |cSoome |eEspoo
- Väli 377 (kollektiiviga seotud keeled)
 - 110 2# |aVõro Instituut
 - 377 ## |aest ||Võru murre

Väli 667 > 670

- Vana juhend kirjeldab välja 667 ('varjatud märkus') kasutamist
 - Väli 667 ei luba alamvälja |u
- Uus juhend toob sisse välja 670 ('allika märkus')
 - 670 ##|aAudentes|uwww.audentes.ee

Töö tehtud, hea hingata.

Aitäh kuulamast!